

„Žijí na Valašsku kolibříci?“

seriál
**PŘÍRODA
VALAŠSKA**



„Nedávno jsem viděl zvláštní zvíře, sálo v letu na květech, rychle mávalo křídly a vypadalo přesně jako kolibřík. Nevíte, co to bylo?“ Tuto otázku zodpovídáme v muzeu velmi často. Odpověď je velmi jednoduchá, vždy se jedná o motýla z čeledi lišajovití. Lišajů sice u nás žije mnoho druhů, většinou ale létají za soumraku či v noci. Přes den nejčastěji potkáváme nenápadně hnědě zbarvenou dlouhozobku svízlovou. A právě na tu většinou dotazy směřují. Další naši denní lišaji se totiž za posledních třicet let z krajiny bohužel vytratili. Na vině je pravděpodobně intenzifikace zemědělství a lesnictví.

Dlouhozobka svízlová je stále velmi hojný motýl. Její housenky se živí různými druhy svízelů, kterých v okolí cest a na loukách roste dost. Často se lidem nepříjemně namotává na boty a nohavice.

Dlouhozobka u nás tvoří dvě generace. Zajímaví jsou dospělí motýli druhé generace, kteří se chovají stejně jako tažní ptáci. S příchodem studenějšího počasí a

kratších dnů hromadně odletají na jih, mnohdy až do Turecka. Cestují přes den, krmí se na podzimních kvetoucích rostlinách, využívají příznivých větrů a brzy jsou na svém zimovišti. V květnu dalšího roku se zase do České republiky vrací a zakládají další generaci. Vydržet takovou dlouhou cestu jim umožňuje silné tělo a mohutné létací svaly.

Na Valašsku se místy vyskytuje i lišaj svlačcovitý a lišaj smrtihlav. První je také nenápadně zbarvený motýl, zato s rozpětím křídel až je-



Dlouhozobka svízlová saje při letu.

Foto: Marek Vojtíšek



Párek lišajů chrastavcové. Foto Martin Hrouzek

denáct centimetrů. Na podzim po ránu sedí na zdech domů či na stromech. Druhý je žlutočerně zbarvený a na hrudi nese kresbu velmi věrně připomínající lebku. Navíc, pokud se uchopí do ruky, vydává stažením zadečku nepříjem-

ný pískavý zvuk. Je to náš největší lišaj s rozpětím až třináct centimetrů. Dospělci přilétají z jihu na jaře. Na podzim letí všichni vylíhlí motýli zase na jih, protože by naši tuhou zimu nepřežili.

Autor: Lukáš Spitzer, Muzeum regionu Valašsko, entomolog a vedoucí přírodovědného oddělení, pracoviště Vsetín